महालेखापरीक्षकको
वार्षिक प्रतिवेदन
२०७९

मंगलसेन नगरपालिका

अछाम

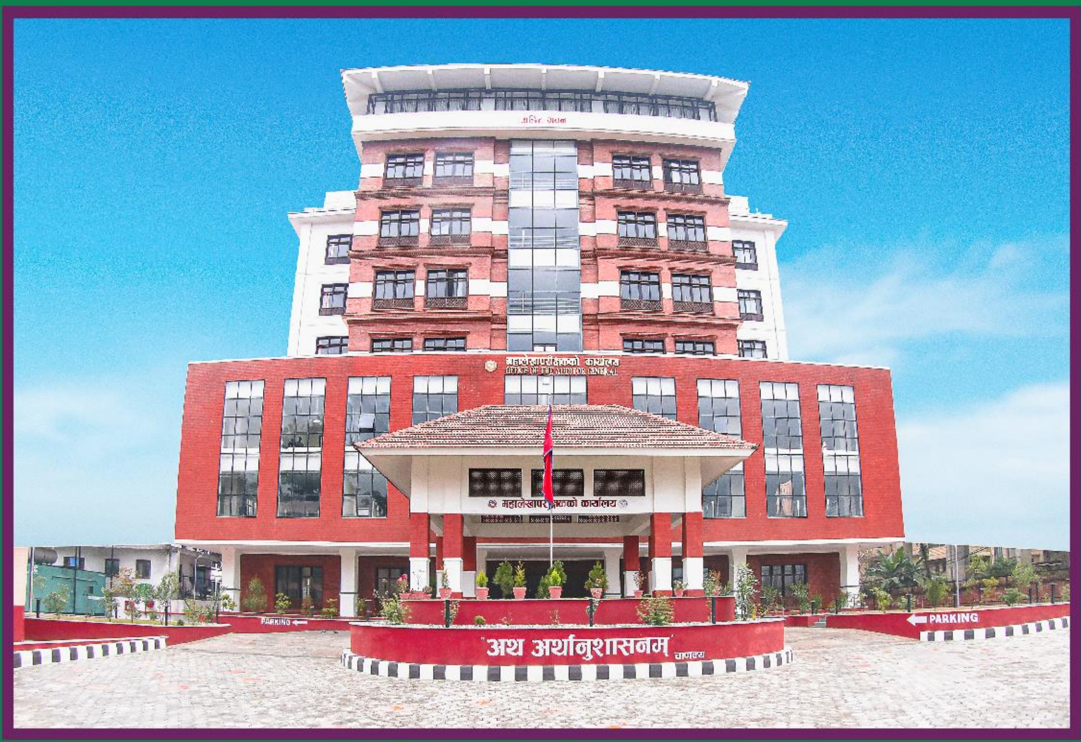

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

महालेखापरीक्षकको
वार्षिक प्रतिवेदन
२०७९
मंगलसेन नगरपालिका
अछाम

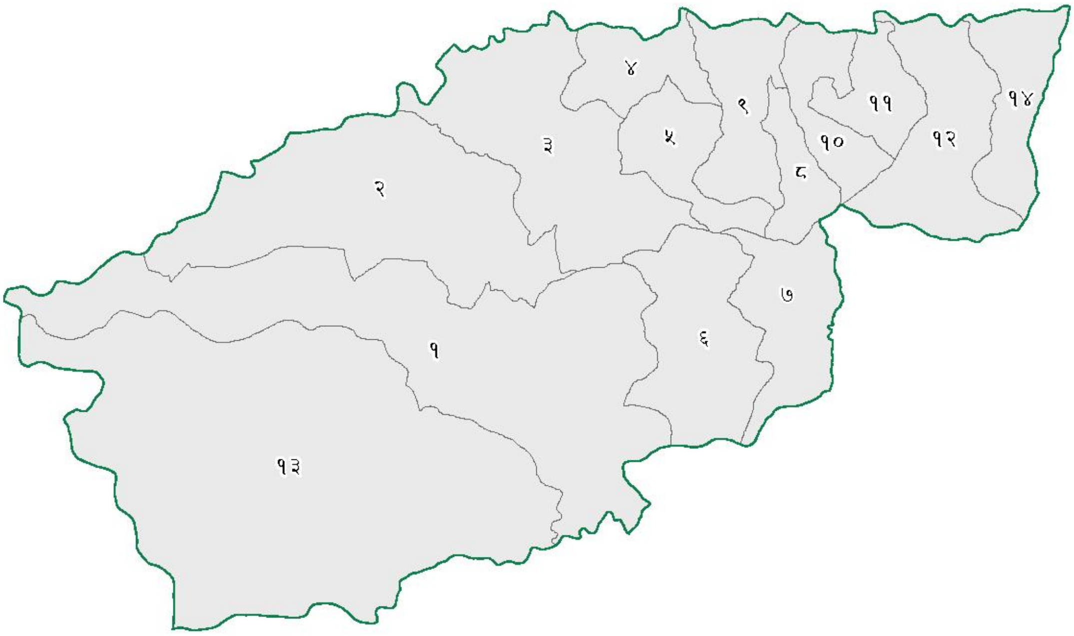

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

महालेखापरीक्षकको

वार्षिक प्रतिवेदन

२०७९

मंगलसेन नगरपालिका

अछाम

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि (VISION)

प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था

(Be Credible Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य (MISSION)

राष्ट्रलाई स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने

(Provide independent and Quality Audit Service to Nation)

मूल्य मान्यता (Core Values)

निष्ठा	*(Integrity)*
स्वतन्त्रता	*(Independence)*
व्यावसायिकता	*(Professionalism)*
पारदर्शिता	*(Transparency)*
जवाफदेहिता	*(Accountability)*

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालयको लेखा कानून बमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । सोही व्यवस्थाबमोजिम स्थानीय तहको २०७८/७९ को आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ।

स्थानीय तहको लेखापरीक्षण नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मान, वित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमको आधारमा सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षणको उद्देश्यमा वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानुनको पालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोग, जिम्मेवारी, जवाफदेहिता एवं पारदर्शिता र सेवा प्रवाहको अवस्था मूल्याङ्कन गर्नु साथै स्रोत साधनको प्राप्ति र परिचालन सम्बन्धमा नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिता भए नभएको विश्लेषण गरी वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधारका लागि सुझाव प्रदान गरी सुशासन प्रवर्द्धनमा टेवा पुर्‍याउनु रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को लेखापरीक्षण सम्पन्न भएपश्चात जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रियाका विषयहरू मिलान गरी कायम रहेका व्यहोरा समावेश गरेर राय सहितको अन्तिम प्रतिवेदन पठाइएको छ ।

यस वर्षको लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु मूलतः आवश्यक कानुनहरु तर्जुमा नगरेको, तर्जुमा भएका कानुनहरु राजपत्रमा प्रकाशन नगरेको, आन्तरिक आय र राजस्व बाँडफाँटको प्रक्षेपण यथार्थपरक नरहेको, आन्तरिक आय न्यून रहेको, बक्यौता असुलीमा प्रभावकारिता नआएको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, खर्च पश्चात बजेट तथा कार्यक्रम संशोधन गरेको, वर्षान्तमा बढी खर्च गरेको, खरिद कानुन विपरीत सोझै खरिद गरेको, प्रशासनिक खर्च बढ्दै गएको बाँकी अनुदान बर्षान्तमा फिर्ता नगरेको, अनुत्पादक तथा वितरणमुखी खर्च गरेको लगायतका छन् । त्यसैगरी विकास निर्माणतर्फ योजना प्राथमिकीकरण नगरेको, टुक्रे आयोजनाको छनौट गरी खर्च गरेको, विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयारीमा परामर्शदातामाथि निर्भर रहेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरू समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनसहभागिता नजुटेको जस्ता समस्या रहेका छन् ।

स्थानीय तहको आन्तरिक व्यवस्थापनतर्फ दरबन्दी अनुसार पदपूर्ति नभएको, दरबन्दी वेगरका कर्मचारी नियुक्ति गरेको, उपभोक्ता समितिको कार्यमा सेवा प्रवाह सहज र व्यवस्थित नभएको, सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणालीमा जिन्सी एंव सम्पत्ति अभिलेख नराखेको, सञ्चालित योजना, कार्यक्रम तथा सेवा प्रवाहको अभिलेख नराखेको, बैङ्क हिसाब नभिडेको, लेखाङ्कन तथा समग्र प्रतिवेदन प्रणाली र आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर रहेको पाइएको छ। स्थानीय तहमा महालेखापरीक्षकको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल र बेरुजू फस्यौंट सम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा भएको देखिएन । लेखापरीक्षणबाट औंल्याएका व्यहोराहरू आवश्यक कारवाही गरी वित्तीय अनुशासन कायम गर्नुपर्दछ।

समय र जनशक्तिको सीमितताको बाबजुद यथासम्भव स्थानीय तहको कार्यस्थलमा नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण गरिएको र लेखापरीक्षणको क्रममा लेखापरीक्षण टोलीले स्थानीय तहका प्रमुख सहितका पदाधिकारीहरूसँग छलफल समेत गरिएको छ। लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका व्यहोराको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको वित्तीय व्यवस्थापन, विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छु । स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुर्‍याउने स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू र लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादनको उच्च मूल्याङ्कन गर्दै विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु।

(टंकमणि शर्मा दंगाल)
महालेखापरीक्षक

२०७९ चैत्र

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
अनामनगर, काठमाडौं, नेपाल
Anamnagar, Kathmandu, Nepal

प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय, सुदूरपश्चिम

पत्र संख्या: २०७९।८०
च.नं. ४९४,

मिति: २०७९।१२।२९

विषय: लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

श्री प्रमुखज्यू ,
मंगलसेन नगरपालिका, नगरकार्यपालिकाको कार्यालय,
अछाम ।

कैफियत सहितको राय

हामीले मंगलसेन नगरपालिकाको, आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरण तथा लेखा टिप्पणीहरूको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेस भएको २०७९ आषाढ ३२ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरणले स्थानीय तहसँग सम्बन्धित प्रचलित कानुनबमोजिम सारभूतरूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ।

कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

१. नगरपालिकाले महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचा पूर्ण रुपमा प्रयोग गरी वित्तीय विवरण तयार गरेको छैन ।
२. लेखापरीक्षणबाट रू. २ करोड ३१ लाख ४२ हजार बेरुजू देखिएको छ। सोमध्ये बाँकी बेरुजू असुल गर्नुपर्ने रू.१२ लाख ८३ हजार, प्रमाण कागजात पेस गर्नुपर्ने रू. १ करोड ३३ लाख ८१ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु ३८ लाख ६९ हजार र पेश्की रू. ४६ लाख ९ हजार रहेको छ ।पालिकाको गतवर्ष सम्म रु ९ करोड ९ लाख १९ हजार बेरुजू बाँकी रहेकोमा यसवर्ष सम्परीक्षणबाट फछ्र्यौट एवं यो वर्ष कायम भएको बेरुजू समेत हालसम्मको अद्यावधिक बेरुजू रु ९ करोड २१ लाख ५ हजार रहेको छ । नगरपालिकाको **बेरुजू वर्गीकरण, अद्यावधिक बेरुजू स्थितिको व्यहोरा यसैसाथ संलग्न छ ।**
३. नगरपालिकाको लेखापरीक्षणबाट स्रोत र साधनको प्राप्तिको प्रक्षेपण यथार्थपरक नभएको, असुली लक्ष्यअनुसार नभएको, कर्मचारीको दरबन्दीअनुसार स्थायी पदपूर्ति नभएका कारण विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता नआएको, अनुदानको पर्याप्त अनुगमन नभएको, वितरणमुखी कार्यक्रम सञ्चालन गरेको, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको, लगायतका व्यहोरा लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औंल्याइएको छ।कार्यालयबाट सम्प्रेषित लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन यसको अङ्कको रुपमा रहेको छ ।
४. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले पालिकाको पेश्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गरिएको छ । वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसँग हामी स्वतन्त्र छौं। त्यसैगरी स्वीकृत आचारसंहिताको पालना गरी कार्यसम्पादन गरेका छौं ।लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखाउत्तरदायी अधिकारीको जिम्मेवारी

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तीका कारण वित्तीय विवरण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित स्वरूपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ।नगर कार्यपालिका, प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत नगरपालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन्।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा अन्य गल्ती समेतका कारण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित होस् भनी उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो।लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले सामान्य स्तरको आश्वस्ततासम्म प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम गर्ने लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका जालसाजीजन्य वा अन्य गल्ती पत्ता लगाउन सक्ने निश्चितता भने हुँदैन। वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्न सक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने विशेष वा जालसाजीजन्य वा अन्य गल्तीलाई सारभूतरूपमा गलत आँकडा मानिएको छ।

(ताराप्रसाद पाण्डे)
नायब महालेखापरीक्षक

मंगलसेन नगरपालिका अछाम

१. चालु वर्षको बेरुजु २०७८।७९

१.१. बेरुजु बर्गिकरण (बिनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

(रु. हजारमा)

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट फछ्र्यौट			बाँकी बेरुजु			बेरुजु						
									असुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेस्की
दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम		अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजस्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	सोध भर्ना नलिएको	जम्मा	
सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती								
२४	१२	२३१४२	०	०	०	२४	१२	२३१४२	१२८३	३८६९	१३३८१	०	०	१७२५०	४६०९

२. अद्यावधिक बेरुजू स्थिति २०७८।७९

(रु. हजारमा)

जिल्ला	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्षको फछ्र्यौट	बाँकी बेरुजू	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
मंगलसेन नगरपालिका अछाम	९०९१९	०	२१९५६	६८९६३	०	२३१४२	९२१०५

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक बर्ष: २०७८/७९

कार्यालय र स्थान : मंगलसेन नगरपालिका, अछाम , मंगलसेन नगरपालिका , अछाम

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	खकेन्द्र बहादुर सोडारी	२०७७-५-२५	हाल सम्म कार्यरत
लेखा प्रमुख	विष्णु प्रसाद उपाध्याय	२०७६-१०-११	हाल सम्म कार्यरत
		बेरुजु रकम	२३,१४१,५९६

स्थानीय तह :

गत बर्षको जिम्मेवारी		५,६२,३२,४१६.१८	
आम्दानी		**खर्च**	
संघीय सरकारबाट अनुदान	५७,६६,१७,२९२	**चालु खर्च**	४०,८३,५६,६३३.३८
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	२,६५,५५,०००	**पूँजीगत खर्च**	११,७४,०२,६२०.१४
राजश्व बाँडफाँट	१०,४३,४६,६२७.८	**वित्तीय/अन्य व्यवस्था**	१८,८२,२०,४६२.४३
आन्तरिक आय	१,०५,०८,८५७		
अन्य आय	९३,४६,४३९.६		

कुल आय	७२,७३,७४,२१६.४	**कुल खर्च**	७१,३९,७९,७१५.९५
बाँकी मौज्दात		६,९६,२६,९१६.६३	

क्रम	**भौचर नम्बर**	**भौचर मिति**	**बिषय**	**बेरुजु रकम**
१			**परिचय** स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारीणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न स्थानीय सरकारको सञ्चालन गर्ने उद्देश्यले यस नगरपालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले सञ्चालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह-अस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु नगरपालिकाको उद्देश्य रहेको छ । यस नगरपालिका अन्तर्गत १४ वडा, ७३ सभा सदस्य, २२० वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल तथा ३७ हजार ४९६ जनसंख्या रहेको छ ।	
२			**स्थानीय संचित कोष** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६९ र ७२ बमोजिम पालिकाले प्राप्त गरेको आय, अनुदान तथा सहायता र स्थानीय सरकार सञ्चालनमा भएका आय-व्यय हिसाबको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को कोषको संक्षिप्त अवस्था निम्न बमोजिम रहेको छः वित्तीय प्रतिवेदन **आ.व. : २०७८/७९ अवधि : २०७८/०४/०१ - २०७९/०३/३२**	

प्राप्ती भुक्तानी हिसाव			
विवरण	टिप्प	**यस वर्ष रु.**	**गतवर्ष रु.**

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

	णी	बजेट	आफैले गरेको प्राप्ति/भुक्तानी	वस्तुगत/सोझै भुक्तानी	जम्मा	आफैले गरेको प्राप्ति/भुक्तानी	वस्तुगत/सोझै भुक्तानी	जम्मा
प्राप्ती (क+ख)		५८,९३,३३,४८३.५८	५५,७६,८५,७८३.३७		५५,७६,८५,७८३.३७	६०,७८,७४,९८४.२९		६०,७८,७४,९८४.२९
क. प्राप्ति (संचितकोषमा आम्दानी बाँधिने)		५७,८१,४५,४६०	५४,५१,६५,२७९.०५	०	५४,५१,६५,२७९.०५	५५,६४,५५,२१३.८५	०	५५,६४,५५,२१३.८५
११००० कर	११	१०,६६,०५,०००	१०,६४,०८,५९५.०३	०	१०,६४,०८,५९५.०३	९,२६,७०,३३३.०१	०	९,२६,७०,३३३.०१
१३००० अनुदान		४६,३३,१०,४६०	४३,०३,०९,७९३.३९	०	४३,०३,०९,७९३.३९	४५,८९,५८,१४५.९३	०	४५,८९,५८,१४५.९३
संघीय सरकार	१२	४३,६७,५५,४६०	४१,०४,९१,७७७.१७	०	४१,०४,९१,७७७.१७	४३,०१,०४,१४५.९३	०	४३,०१,०४,१४५.९३
प्रदेश सरकार	१२	२,६५,५५,०००	१,९८,१८,०१६.२२	०	१,९८,१८,०१६.२२	२,८८,५४,०००	०	२,८८,५४,०००
१४००० अन्य राजस्व		८२,३०,०००	८४,४६,८९०.६३	०	८४,४६,८९०.६३	४८,२६,७३४.९१	०	४८,२६,७३४.९१
ख. अन्य प्राप्ति		१,११,८८,०२३.५८	१,२५,२०,५०४.३२		१,२५,२०,५०४.३२	५,१४,१९,७७०.४४		५,१४,१९,७७०.४४

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय									बेरुजु रकम
			वितरण गर्न बाकी राजस्व		०	०	०	०	०	०	०	
			कोषहरु		१,११,८८,०२३.५८	१,०५,५९,५९३.५८	०	१,०५,५९,५९३.५८	४,७४,७५,६४७.९०	०	४,७४,७५,६४७.९०	
			धरौटी		०	१९,६०,९१०.७४	०	१९,६०,९१०.७४	३९,४४,१२२.५४	०	३९,४४,१२२.५४	
			संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		०	०	०	०	०	०	०	
			भुक्तानी (ग+घ)		६३,०२,२७,६२५.०३	५४,११,५०,३९८.०७		५४,११,५०,३९८.०७	५८,३३,३२,८१८.४९		५८,३३,३२,८१८.४९	
			ग. भुक्तानी (सञ्चित कोषबाट)		६१,९०,३९,६०१.४५	५२,५७,५९,२५३.५२		५२,५७,५९,२५३.५२	५६,५३,५४,७५२.३१		५६,५३,५४,७५२.३१	
			२१००० पारिश्रमिक / सुविधा	१८	२३,२०,४६,०००	२०,४९,९३,५१९.७१	०	२०,४९,९३,५१९.७१	७,०९,८९,९८०.६६	०	७,०९,८९,९८०.६६	
			२२००० मालसामान तथा सेवाको उपयोग	१८	१४,५७,०२,४१०	१२,४१,५५,८२४.५१	०	१२,४१,५५,८२४.५१	१०,६६,९३,७३५.३२	०	१०,६६,९३,७३५.३२	
			२५००० सहायता	१८	६,८१,५९,८१०	६,०२,४४,७८९.६६	०	६,०२,४४,७८९.६६	१७,७५,७८,२१६.१५	०	१७,७५,७८,२१६.१५	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

(क्गदकष्मथ०								
२६००० अनुदान	१८	५,००,०००	३,९४,८४६.३१	०	३,९४,८४६.३१	६,८०,०००	०	६,८०,०००
२७००० सामाजिक सुरक्षा	१८	२,१०,९८,०००	१,६६,६०,५९८.१९	०	१,६६,६०,५९८.१९	१,२५,७९,१७५.०८	०	१,२५,७९,१७५.०८
२८००० अन्य खर्च	१८	२६,००,०००	१९,०७,०५५	०	१९,०७,०५५	१,३४,२१,१२२.११	०	१,३४,२१,१२२.११
३१००० गैर वित्तीय सम्पत्ती / पूँजीगत खर्च	१८	१४,८९,३३,३८१.४५	११,७४,०२,६२०.१४	०	११,७४,०२,६२०.१४	१८,३४,१२,५२२.९९	०	१८,३४,१२,५२२.९९
३२००० वित्तीय सम्पत्ति	१८	०	०	०	०	०	०	०
घ. अन्य भूक्तानी		१,११,८८,०२३.५८	१,५३,९१,१४४.५५		१,५३,९१,१४४.५५	५८,३३,३२,८१८.४९		५८,३३,३२,८१८.४९
कोषहरु		१,११,८८,०२३.५८	१,०५,३८,०५३	०	१,०५,३८,०५३	१,३७,२९,१२०.०२	०	१,३७,२९,१२०.०२
धरौटी		०	४९,३५,२०५.८२	०	४९,३५,२०५.८२	४२,४८,९४६.१६	०	४२,४८,९४६.१६
संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		०	०	०	०	०	०	०
कट्टी रकम भुक्तानी/दाखिला			९८२,११४.२७)		९८२,११४.२७)			

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

गर्न बाकी								
ङ. यो वर्षको बचत (न्युन)		९४,०८,९४,१४१.४५)	१,६५,३५,३८५.३०		१,६५,३५,३८५.३०	२,४५,४२,१६५.८०		२,४५,४२,१६५.८०
च. गतवर्षको जिम्मेवारी रकम (अ.ल्या)			४,७१,९३,६५४.४०		४,७१,९३,६५४.४०	४,९६,४३,२१२.८८		४,९६,४३,२१२.८८
वर्षान्तको बाकी रकम (ङ + च)		९४,०८,९४,१४१.४५)	६,३७,२९,०३९.७०		६,३७,२९,०३९.७०	७,४१,८५,३७८.६८		७,४१,८५,३७८.६८
बैंक तथा नगद बाकी	२४		६,४६,३९,५५२.४३		६,४६,३९,५५२.४३	८,१५,७७,८७३.५८		८,१५,७७,८७३.५८

लेखाप्रमूख	कार्यकारी अधिकृत	महालेखापरीक्षकको कार्यालय
पालिकाबाट प्रमाणिकरण मितिः		

स्थानीय संचित कोष व्यवस्थापन प्रणाली(सूत्र): स्थानीय कोषको सञ्चालन, व्यवस्थापन र प्रतिवेदन प्रणालीमा एकरुपता र शुद्धता कायम गर्न महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले उपलब्ध गराएको स्थानीय संचित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सूत्र)को प्रयोग गरे तापनि तपशील बमेजिमका श्रेस्ता सूत्रमा प्रविष्ट नगरी CGAS खाता राखेकोले पालिकाको हिसाव यथार्थपरक मान्न सकिएन ।

सि.नं.	विवरण	बजेट	निकासा	खर्च
१	सामाजिक सुरक्षा तथा सरक्षण	१३८३६८८३२.	१३८३६८८३२.	१३८३६८८३२.

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>२</td><td>गरीवसँग विश्वेश्वर कार्यक्रम</td><td>६७३०००.</td><td>६७३०००.</td><td>६७३०००.</td></tr>
<tr><td>४</td><td>स्वच्छ वातावरण कार्यक्रम</td><td>१९२००००.</td><td>१९२००००.</td><td>१९२००००.</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td>१४०९६१८३२.</td><td>१४०९६१८३२.</td><td>१४०९६१८३२.</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>३</td><td></td><td></td><td>आन्तरिक लेखापरीक्षण

आन्तरिक लेखापरीक्षण स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७७ (२) मा स्थानीय तहले आर्थिक कारोबारको नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिताको आधारमा प्रत्येक चौमासिक समाप्त भएको एक महिना भित्र आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउनुपर्ने उल्लेख छ । आन्तरिक लेखापरीक्षण दरवन्दी भए तापनि कर्मचारी पदपूर्ति नहुनाले आन्तरिक लेखापरीक्षण गराएको छैन । तसर्थ कानूनमा तोकिए बमोजिम आर्थिक कारोबारको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराई आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउनेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>४</td><td></td><td></td><td>आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा

प्रत्येक स्थानीय तहले आफ्नो आन्तरिक कारोवार, आन्तरिक जाच एवं आर्थिक कार्य प्रणाली प्रभावकारी र व्यवस्थित गराउन आन्तिरिक लेखापरीक्षण शाखा गठन गर्नुपर्ने व्यबस्था भएपनि आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा गठन भएको छैन । आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा गठनको अभावमा आर्थिक कारोवार अव्यवस्थित भई वित्तीय जोखिम वढ्ने संभावना रहन्छ । तसर्थ यस नगरपालिकाले आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा गठन गरी आर्थिक कारोवारको यथार्थता एवं वित्तीय जोखिम न्यूनीकरण गर्नेतर्फ ध्यान दिनु पर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>५</td><td></td><td></td><td>कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन पेश नभएको

नेपाल सरकार शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय माननीय मन्त्रीस्तरबाट २०७८ चैत्र महिनामा भएका निर्णयानुसार स्वीकृत भएको वउशीनं ३५०००१०९ राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तर्गतका दुइकोठे चार कोठे भवन निर्माण तथा पढ्दै</td><td>८,१०३,९५६</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>कार्यक्रमका लागि तपशील बमोजिमका विद्यालयहरुलाई रकम निकासा दिएकोमा लेखापरीक्षण अवधिसम्म विद्यालय निर्माण शैक्षिक सुधार कार्यक्रमको कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन पेश हुन नआएको रु

<table>
<tr><td>भौ नं मिति</td><td>विद्यालयको नाम</td><td>विवरण</td><td>भुक्तानी रकम</td></tr>
<tr><td>२३।२०७९।३।२४</td><td>बालविकास प्रावि</td><td>शैक्षिक सुधार कार्यक्रम</td><td>९०३९५६.४८</td></tr>
<tr><td>२५।२०७९।३।२४</td><td>कालिका निमावि विर्कु</td><td>२ कोठे भवन</td><td>१८०००००</td></tr>
<tr><td>२७।२०७९।३।२४</td><td>पार्वती मावि बान्नातोली</td><td>४ कोठे भवन</td><td>३६०००००</td></tr>
<tr><td>२७।२०७९।३।२४</td><td>मंगला प्राविध बलिगाउँ</td><td>२ कोठे भवन</td><td>१८०००००</td></tr>
<tr><td>जम्मा</td><td></td><td></td><td>८१०३९५६</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>६</td><td></td><td></td><td>बजेट पेश, पारित र अख्तियारी

स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहमा उप प्रमुख श्री सरिता उपाध्यायले मिति २०७८।३।७ गते रु.५३ करोड ७८ लाख २४ हजारको बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा मिति २०७८।३।१० मा पारित भएको छ । यसैगरी स्थानीय तहका प्रमुखले २०७८।४।१ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ । कानूनले तोकेको समयमा आय र व्ययको अनुमान पेश गरी पारित गर्ने र अख्तियारी दिनेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
७			**चौमासिक प्रगति** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३५ बमोजिम स्वीकृत भएको कार्यक्रममा नियम ३७ बमोजिम चौमासिक प्रगति विवरण वनाई पेश गर्नुपर्ने र चौमासिक कार्यलक्ष्य तथा कर्यक्रम बमोजिम कार्यसम्पादन सम्पन्न गरी कर्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले उपलव्ध गराएको विवरण अनुसार चौमासिक खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम छ । वर्षान्तमा हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असरपर्ने देखिएकोले नियममा भएको व्यवस्था अनुरुप आषाढमा खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।	

बजेट उपशीर्षक	कुल खर्च	चौमासिक खर्च			
		प्रथम चौमासिक	दोस्रो चौमासिक	तेश्रो चौमासिक	आषाढ महिना
पूँजीगत खर्चतर्फ	११७४०२६२०	९२५१६०९	३२६४०६८०	७५५१०३३१	४२८७८२९५
जम्मा	११७४०२६२०	९२५१६०९	३२६४०६८०	७५५१०३३१	४२८७८२९५
प्रतिशत		७.८८	२७.८	६४.३२	३६.५२

पालिकाले उपलब्ध गराएको विवरणअनुसार बार्षिक रु.११७४०२६२०। निकासा भएकोमा प्रथम चौमासिकमा रु. ९२५१६०९। अर्थात ७.८८ प्रतिशत, दोश्रो चौमासिकमा रु. ३२६४०६८०। अर्थात २७.८ प्रतिशत र तेश्रो चौमासिकमा रु. ७५५१०३३१।, अर्थात ६४.३२ प्रतिशत खर्च गरेको देखिएको छ । यसरी नै आषाढ महिनामा मात्र रु. ४२८७८२९५।अर्थात ३६.५२ प्रतिशत खर्च देखिनुले आषाढमा आएर खर्चको चाप बढेको देखिएकाले सन्तुलित खर्च ब्यवस्थापन भएको देखिएन । स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार चौमासिक रुपमा सन्तुलित खर्च हुने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनुपर्दछ ।

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
८			**खर्च विश्लेषण**	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			पालिकाले यसबर्ष कुल आन्तिरक आयबाट रु ६६७४१२७३। राजस्व बाँडफाँड र अनुदानबाट रु ६५१२८६५०४। अन्य आयबाट रु ९३४६४३९। समेत रु ७२७३७४२१६। आम्दानी भएकोमा चालु तर्फ रु ४०८३५६६३३। र पुँजीगततर्फ रु ११७४०२६२०। र बित्तीय ब्यबस्थातर्फ रु १८८२२०४६२। समेत रु ६५७७४७३००। खर्च भएको छ । खर्च मध्ये आन्तरिक आयको हिस्सा १०.१४% प्रतिशत रहेको छ । यसबर्ष पदाधिकारी सुबिधामा रु १८५१९५००। खर्च भएको छ जुन आन्तरिक आयको २८% प्रतिशत रहेको छ । पालिकालाई प्राप्त भएको सबै अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकम रु ७०७५१८९१९। बाट चालु खर्चमा ५८% प्रतिशत र पुँजीगत निर्माणमा १७% खर्च भएको देखिन्छ ।	
९			**शिक्षक दरवन्दी र पदपूर्ति** स्थानीय तह अन्तर्गत रहेका सामुदायिक विद्यालयहरूमा दरबन्दी अनुसार शिक्षकको पदपूर्ति भई नियमित पठनपाठनको व्यवस्था हुनुपर्दछ । यस स्थानीय तह अन्तर्गत विभिन्न तहका ८९ सामुदायिक विद्यालयहरूको शिक्षक दरवन्दी र पदपूर्तिको अवस्था एवं विद्यार्थीको संख्या निम्नानुसार रहेको देखिन्छः <table><tr><td>क्र.सं</td><td>विद्यालयको नाम</td><td>शिक्षक दरबन्दी</td><td>पदपूर्ति</td><td>पदपूर्ति मध्ये करार/राहत</td><td>विद्यार्थी संख्या</td></tr><tr><td>१</td><td>४९ वटा विद्यालय</td><td>२८८</td><td>२८४</td><td>१८२</td><td>८३२५</td></tr></table> यस सम्बन्धमा निम्नानुसार देखिएको छः • यस पालिका अन्तर्गत ४९ विद्यालयमा २८८ दरबन्दी रहेकोमा २८४ पदमा स्थायी पदपूर्ति भएको र १८२ पदमा अस्थायी तथा राहत शिक्षक रहेको देखिन्छ । ती विद्यालयहरूमा EMIS अभिलेख अनुसार कुल विद्यार्थी सख्या ८३२५ रहेको छ । दरबन्दी अनुसारको शिक्षक पदपूर्ति हुनुपर्दछ । विद्यार्थी संख्याको तुलनामा शिक्षक बढी भएकोबाट कम भएको विद्यालयमा शिक्षकको दरबन्दी मिलान एवं न्यून विद्यार्थी भएका विद्यालयहरू सम्भाव्यताका आधारमा समायोजन गर्नुपर्दछ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१०			**वित्तीय विवरण** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७२ मा गाउँपालिकाले प्रत्येक वर्षको साउन एक गतेदेखि आगामी वर्षको असार मसान्तसम्मको अवधिलाई आर्थिक वर्ष कायम गरी आय र व्ययको हिसाव राख्नुपर्दछ । सोही ऐनको दफा ६९ मा तोकिए अनुसार गाउँपालिकाले आफ्नो आर्थिक कार्य प्रणालीको व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ । यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा देहाय बमोजिम छन् । • स्थानीय तहले बैंक समायोजन हिसाब खाता राखेको छैन । पालिकाको असारमसान्तको बैंक मौज्दात र श्रेस्ताको मौज्दात रु.९३६५४३१। ले फरक देखिएको छ । • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को नियम ७२(२) मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्ने तथा नियम ७६(२) मा महालेखा परीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था गरेकोमा यस गाउँपालिकाले २०७६।२।१९ मा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको NEPSAS based ढाँचामा प्रतिवेदन तथा लेखाङ्कन गरेको पाइएन । त्यसैले तोके बमोजिमका वित्तीय विवरणहरु तथा खाताहरु अद्यावधिक गरी आय र व्ययको वास्तविक स्थिति देखिने गरी लेखांकन गर्नुपर्दछ ।	
११			**आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७८ वमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरि लागू गर्नुपर्नेमा लागू गरेको पाइएन। यस सम्वन्धमा देखिएका अन्य व्यहोराहरु तपशील वमोजिम रहेका छन् । • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ११ अनुसार आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेखांकन र	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			व्यवस्थापन गर्नुपर्नेमा गरेको पाइएन । • पालिकाले एक आर्थिक वर्ष भित्र भएको आर्थिक कारोवारको अनुसुची १४ वमोजिमको ढाँचामा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरेको पाइएन । • पालिकाले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता राखेको पाइएन । साथै पालिकाबाट यस वर्ष संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्यवयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति प्रतिवेदन तयार गरेको पाइएन । • कार्यालयको श्रेष्ता र वैक विचको हिसाव फरक परे वा नपरेको सम्वन्धमा वैक हिसाव मिलान विवरण तयार नगरेको कारण हिसाव मिलान भए नभएको सम्वन्धमा यकिन गर्न सकिएन । • अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा पालिकाले सो बमोजिमको मध्यकालीन खर्चको संरचना तयार गरेको पाइएन । • स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६५, ६६ र ६७ मा क्रमशः स्थानीय राजश्व परामर्श समिति, स्रोत अनुमान र बजेट सीमा निर्धारण समिति र बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति गठन गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले उक्त समितिहरु गठन गरेको पाइएन । • विषयगत क्षेत्रमा संचालन हुने कार्यक्रममा बैठक भत्ता, भ्रमण भत्ता, तालिम, गोष्ठीतर्फ बढी केन्द्रीत भई वितणमुखी रहेको पाइयो । • पालिकाले जिन्सी सामानको एकीकृत विवरण तथा सहायक जिन्सी खाता अध्यावधिक नगरी वडा कार्यालय तथा विभिन्न संघ संस्थालाई वितरण गरेको पाइयो • वडा कार्यालयमा रहेका जिन्सी सामान अभिलेख पालिकाको मूल जिन्सी खातामा अध्यावधिक गरेको पाइएन ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			• जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार विभिन्न मालसामान मर्मत तथा लिलाम गर्नुपर्नेमा गरेको पाइएन । • मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली २०५३ को नियम ६ क अनुसार ठेक्का सम्झौता र कर भुक्तानीको जानकारी सम्वन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई नदिई आर्थिक वर्षको अन्तमा मात्र दिइएको तथा इ टीडिएस नगरेको । • कार्यालयले उद्देश्य प्राप्तिमा आइपर्ने सम्भावित जोखिमहरु पहिचान गरि निराकरणको प्रयास गरेको अभिलेख नराखेको । • कुनै रकम भुक्तानी दिँदा रीत पुगे वा नपुगेको जाँच गरी रसिद विल भर्पाइहरुमा सिलसिलेवार नम्वर राखि कार्यालय प्रमुखले तोकेको कर्मचारीले भुक्तानी भएको जनाउने छाप समेत लगाई दस्तखत गरी प्रमाणित गर्नुपर्नेमा से अनुसार गरेको पाइएन । • सार्वजनिक खरिद नियमावलि २०६४ को नियम ७ र ८ खरिद अनुसार गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्नेमा तयार गरेको पाइएन। • ठेक्काहरुको विस्तृत विवरण देखिने गरी ठेक्का खाता र कन्टिन्जेन्सी खाता राखेको पाइएन। • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७४(२) अनुसार सार्वजनिक खरिद नियमावली वनाई लागू गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा वनाएको पाइएन । • सार्वजनिक खरिद नियमावली २०७४ को नियम ९७ अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा गरेको पाइएन । • संस्था दर्ता ऐन, २०३४ को दफा ३ अनुसार पालिकाबाट संचालन भएका विभिन्न योजना निर्माण गर्न गठन गरेका उपभोक्ता समिति उक्त ऐनको व्यवस्था अनुसार मान्यता प्राप्त हुने गरी दर्ता गरेको पाइएन । • सञ्चालित योजनाको सूचना पाटीमा आय-व्यय, अपेक्षित र वास्तविक लाभका साथै उपभोक्ताको योगदान र कार्यसम्पादन	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			लगायतका विषयमा स्पष्ट गरी सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षणलाई अनिवार्य गर्नु गराउनु पर्नेमा अधिकांशतः पालना भएको पाइएन । • वातावरण संरक्षणको एकीकृत दीर्घकालीन योजना तयार नगरेको • पालिकाको विकास निर्माण व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाहका लागि आवश्यक प्राविधिक तथा प्रशासनिक कर्मचारीको ९८ जनाको दरबन्दी रहेकोमा ६० दरबन्दी रिक्त रहेको पाइयो । • सुशासन व्यवस्थापन तथा सञ्चालन नियमावली २०६५ अनुसार नागरिक वडापत्रमा उल्लेखित सेवाहरुको कार्यान्वयन स्थिति अनुगमन गर्न अनुगमन संयन्त्र तय गरेको पाइएन । • निजामती सेवा ऐन २०४९ वमोजिम कार्य विवरण वनाई लागू गरेको पाइएन । • निजामती सेवा ऐन २०४९ को दफा ७ ख २ वमोजिम तलवि प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलव भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्नेमा कार्यालयले तलवी प्रतिवेदन पारित नगरी तलब खर्च लेखेको पाइयो । तलबी प्रतिवेदन पारित नहुँदा ग्रेडसमेत यकिन हुन सकेन । • मन्त्रालयको मिति २०७३।१२।२५ को आर्थिक कारोबार तथा खाता सञ्चालन सम्बन्धमा थप स्पष्ट पारिएको परिपत्रको दफा १७ बमोजिम यस पालिका तथा पालिकामा समाहित भएका साविकका गाउँ विकास समिति तथा नगरपालिकाको नाममा रहेको पेश्की तथा बेरुजु अभिलेख समायोजन भएको पालिकामा कायम गरी नियमानुसार पेश्की फछ्र्यौट तथा बेरुजु सम्परीक्षण कार्य गर्नुपर्नेमा यस पालिकामा समाहित भएका साबिकका विषयगत कार्यालयको बेरुजू लगत तथा सम्परीक्षणको अभिलेख नगरपालिकाले यकिन गरी अध्यावधिक नगरेकोले पालिकाले उक्त व्यवस्थाको कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ । तसर्थ पालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई तोकीए बमोजिम प्रभावकारी र विश्वशनीय बनाइ सेवा प्रवाह सुदृढ बनाउनेतर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१२			**कानून र सञ्चालन स्थिति** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरुले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ । जसअनुसार स्थानीय तह सञ्चालनको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट ३० नमूना कानूनहरु बनाई उपलब्ध गराएकोमा यस पालिकाले हालसम्म १३ वटा ऐन, ६ वटा नियमावली, १७ कार्यविधि लगायत ४५ वटा कानुन निर्माण गरी कार्यान्यनमा ल्याएको छ । साथै पालिकाले ४५ वटा कानूनहरु निर्माण गरी सभा।कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गरेतापनि उक्त कानूनहरु राजपत्रमा प्रकाशन गरेको छैन् । तसर्थ उक्त कानूनहरु राजपत्रमा प्रकाशन गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्दछ ।	
१३			**न्याय सम्पादन** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ । तर लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार गतबर्ष फछ्र्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउन बाँकी यो बर्षको कूल १३ विवाद दर्ता भएकोमा ८ वटा मात्र फछ्र्यौट भई ५ वटा बाँकी देखिन्छ । न्याय सम्पादन प्रक्रियालाई ऐनले तोकेको म्यादभित्र फछ्र्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउनुपर्दछ ।	
१४			**आर्थिक सहायता** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा स्थानीय तहको रकमबाट आर्थिक सहायता, चन्दा, पुरस्कार एवं संस्थागत अनुदान वितरण गर्न पाउने व्यवस्था नभए तापनि त्यस्ता सुविधा वार्षिक बजेट रु ७०००००। विनियोजन गरेकोमा रु ६९०५००। खर्च गरेको पाइयो ।	
१५			**स्थानीय तथ्याङ्क, अभिलेख तथा स्रोत नक्साङ्कन**	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ बमोजिम स्थानीयतहले आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्याङ्क संकलन, अभिलेख र सोको ब्यवस्थापन गर्नुपर्ने तथा आफ्नो क्षेत्रभित्रको शैक्षिक, भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक श्रोत अन्तर्गत खानी, जंगल तथा अन्य श्रोत, पूर्वाधार अन्तर्गत सडक, पुल, खानेपानी लगायतको अभिलेख तथा श्रोत नक्साङ्कन सहितको पालिकाको प्रोफाइल तयार गर्नुपर्ने ब्यवस्था छ । पालिकाले स्थानीय तथ्याङ्क सम्बन्धी नीति, कानून र सोको मापदण्ड बनाएको तथा स्रोत नक्साङ्कन गरेको देखिएन । स्थानीय तहका हरेक प्राथमिकीकरणका क्रियाकलाप सञ्चालनमा तथ्याङ्कले महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने हुँदा सोको संकलन र अभिलेख राख्ने कार्यमा पहल हुनु आवश्यक छ । तथ्याङ्कवेगर प्राथमिकतामा राखिएका योजना, बजेट, प्रक्रिया र कार्यान्वयनले उचित सार्थकता नपाउने हुँदा यसतर्फ पालिकाले अभिलेख ब्यवस्थापनमा ध्यान दिनुपर्दछ ।	
१६			**क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति** स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । यस पालिकाको २०७८।७९ को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहाय अनुसार रहेको देखिन्छ ।	

क्र.स	क्षेत्र	बजेट	खर्च	खर्चको तुलनामा प्रतिशत
१	आर्थिक विकास	३४७०७४६०	२८८२६३५९.२२	५.४९
२	पूर्वाधार विकास	९३८१५९२१.४५	६६८९३०००.७९	१२.७२
३	सामाजिक विकास	३५१०९३८१०	३१९७०१४५९.१०	६०.८१
४	बातावरण तथा विकास	५०००००	३१८१४३	०.०६
५	संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन	१२५२२७८५	९९७२०९८.०४	१.९०

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>६</td><td>अन्य कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक</td><td>१२६३९९६२५</td><td>१०००४८१५७.४०</td><td>१९.०२</td></tr>
<tr><td colspan="2">जम्मा</td><td>६१९०३९६०१</td><td>५२५७५९२५४</td><td>१००</td></tr>
</table>

उपर्युक्त विवरण अनुसार सभाले विनियोजन गरेको बजेटमध्ये सबैभन्दा बढी सामाजिक विकासमा ६०.८१ प्रतिशत, पूर्वाधार विकासमा १२.७२, अन्य कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिकमा १९.०२ प्रतिशत र सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धितमा १.९० प्रतिशत बातावरण तथा विकासमा ०.०६ प्रतिशत रहेको छ । आर्थिक विकासतर्फ ५.४९ प्रतिशत मात्र खर्च रहेको देखियो । अत: आर्थिक विकास र सुशासनको क्षेत्रमा बजेट विनियोजन गरी सो क्षेत्रमा सुधार गर्नुपर्ने देखियो ।
</td><td></td></tr>
<tr><td>१७</td><td></td><td></td><td>यो बर्षको दायित्व

आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ४०(७) बमोजिम चालु बर्षको बजेटले नखाम्ने गरी खर्च गर्न नहुने र खर्च भएको अबस्थामा कार्यालय प्रमुख र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट श्रावण १५ गतेभित्र भुक्तानी बाँकीको बिबरण प्रमाणित गरी राख्नुपर्ने व्यबस्था छ । स्थानीय तहले २०७८।७९ को बिभिन्न संस्था, उपभोक्ता समिति, फर्महरुलाई रु.५८१२१२८।२३ भुक्तानी दिन बाँकी रहेको बिबरण कार्यालय प्रमुखबाट प्रमाणित गराई राखेको देखिन्छ । बार्षिक बजेटले नखाम्ने गरी योजना एवं कार्यक्रमको लागि सम्झौता गरेको कारण निकै ठुलो रकम भुक्तानी दिन बाँकी रहेको देखिएकोले बार्षिक बजेटले बहुबर्षीय कार्यक्रम स्वीकृत गरेको अबस्थामा बाहेक यस प्रकारको दायित्व सिजर्ना हुने गरी खर्च नहुने व्यबस्था मिलाउनु पर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>१८</td><td></td><td></td><td>बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति

स्थानीय तह सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६७ मा ४ सदस्यीय बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति गठन गरी आगामी वर्षको</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			नीति तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, विषयक्षेत्रगत कार्यक्रम र कार्यक्रममा दोहोरोपना हुन नदिन कार्यक्रमको आपसी तादम्यता तथा परिपूरकता मिलाउने व्यवस्था छ । योजना छनौट एवं सञ्चालन गर्दा संघीय सरकार, प्रदेश सरकार अन्तर्गतका निकायबाट सञ्चालित योजना र नगरपालिकाबाट सञ्चालित योजनाबीच दोहोरोपना हुन नदिन आवश्यक समन्वय सहयोगको प्रणाली स्थापित गरी कार्य गर्नुपर्नेमा सो भए गरेको देखिएन । यस वर्ष नगरसभाबाट स्वीकृत भई बजेट विनियोजन भएका कतिपय योजनामा प्रदेश तथा केन्द्रीय वजेटवाट र कतिपय कार्यक्रममा नगरपालिकावाट समेत थप बजेट छुट्याएको देखिएबाट योजनामा बजेट दोहोरो परेको अवस्था छ । एउटै योजना तथा कार्यक्रम दोहोरो तथा तेहोरो रुपमा सञ्चालन नगरी बजेट एकै ठाउँबाट सञ्चालन गर्ने व्यवस्थाको लागि विगतको समेत अभिलेख अद्यावधिक हुन जरुरी देखिएको छ ।	
१९			**नवीकरणीय उर्जा प्रविधि जडान** भौ नं २२ मिति २०७९।३।२१ बाट नवीकरणीय उर्जा प्रविधि जडान वायोग्याँस /विद्युतीय चुल्हो/सुधारिएको चुल्हो/सौर्य उर्जा वापत इनोभेटिभ एण्ड सस्टेनेवल टेक्नोलोजी सोलुसन प्रा लि दिपायललाई (Supply Delivery & Installation for Institution Improved Cooking Stove) वापत १७ गोटा प्रति गोटा रु ५१५००। का दरले मूल्य अभिवृद्धि कर समेत रु ९८९३१५।भुक्तानी भएकोमा सो चुल्हो लेखापरीक्षण अवधिसम्म जडान गरेको नदेखिएकोले सम्बन्धित स्थान जडान गरी कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने रु क्रम | कर्मचारीको नाम | असुली रकम १९.१ | नवीकरणीय उर्जा | ९,८९,३१५	९८९,३१५
२०			**प्रशासकीय संगठन र कर्मचारी व्यवस्थापन** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ बमोजिम स्थानीय तहको कार्यबोझ, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार र स्थानीय आवश्यकता समेतलाई ध्यानमा राखी कर्मचारी समायोजन भएपछि मात्र संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा स्थानीय तहमा संगठन संरचना कायम हुने व्यवस्था छ । पालिकामा प्रशाु अधिकृत सहित ९८ दरबन्दी स्वीकृत	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			रहेकोमा लेखापरीक्षण अवधिसम्म प्रशासन अधिकृत सहित ४८ जना पदपूर्ति भएको देखिन्छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार कार्य व्यवस्थापनका दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिएका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, प्रशासकीय अधिकृत सहित ५० पदहरु रिक्त रहेका छन् । दरबन्दी बमोजिम जनशक्तिको पूर्णता नहुँदा विषयगत कार्यक्रम सञ्चालन, सेवा प्रवाह तथा पालिकाको समग्र कार्य सम्पादनमा असर परेको स्थिति छ । तसर्थ रिक्त पदहरु यथाशक्य छिटो पूर्ति गरी सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ ।	
२१	0	२०७९-५-१८	**कर्मचारी करार** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र र कार्यबोझको विश्लेषण गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणको आधारमा स्थायी प्रकृतिको कामको र सेवा करारबाट लिईने कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने र अस्थायी दरबन्दी सृजना गर्न नसकिने व्यवस्था छ । तर पालिकाले विभिन्न ९ पदमा १०८ जना कर्मचारीहरु करारमा राखी रु.१६५१४३१५६। खर्च लेखेको छ । त्यसैगरी सोही ऐनको २०७४ को दफा ८३(८) वमोजिम पालिकाले नगर प्रहरी, सवारी चालक, सयश, कार्यालय सहयोगी, पलम्बर, इलेक्टीसियन, चौकिदार, मालि, बगैंचे लगायतका पदमा मात्र करारवाट सेवा लिन सकिने व्यवस्था गरेको छ । स्थानीय तहले माथि उल्लेखित पद वाहेकको विभिन्न ९ पदमा १०८ जना करार नियुक्ति गरी बर्षभरीमा रु.रु.१६५१४३१५६। भुक्तानी गरेको देखियो ।	

क्र स	कर्मचारीको विवरण	तलव	पोशाक भत्ता	स्थानीय भत्ता	जम्मा	स्रोत	कर्मचारी संख्या
१	कार्यालय करार	१५०३१०४६६	५०००००	०	१५०८१०४६६	ने स/राजस्व बाँडफाडँ	५०
२	स्वास्थ्य करार	९००००००	३१००००	०	९३१००००	समानीकरण	४१

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

३	मातृ तथा नवजात शिशु करार		४००००	०	४००००	ससर्त	४
४	एक गाउँ एक प्राविधिकतर्फ	१३९२४२०	४००००	०	१४३२४२०	ससर्त	४
५	पञ्जिकरण कार्यक्रम	९३१४१०	३००००	०	९६१४१०	ससर्त	३
६	रोजगार सेवा केन्द्र	७६६३२०	२००००	१०२७००	८८९०२०	ससर्त	२
७	सूचना प्रविधि अधिकृत	५१७८७०	१००००	१००५६०	६२८४३०	ससर्त	१
८	लघु उद्यम सहजकर्ता	६६९४८०	२००००	०	६८९४८०	ससर्त	२
९	बहुउक्षेत्रीय पोषणतर्फ	३७१९३०	१००००	०	३८१९३०	ससर्त	१
	जम्मा	१६३९५९८९६	९८००००	२०३२६०	१६५१४३१५६		१०८

क्रम	**कर्मचारीको नाम**	**असुली रकम**
२१.१		०

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
२२			**कर्मचारी कल्याण कोष** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१.१ मा स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका कर्मचारी निजको सेवा शर्त सम्वन्धी कानून बमोजिम अवकास हुदा प्राप्त गर्ने योगदानमा आधारित उपदान वा निवृत्तभरण औषधि लगायतका सुविधा उपलव्ध गराउनका लागि एक अवकाश कोष स्थापना गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । उक्त ऐन को दफा ९१.२ अनुसार आफ्नो दरबन्दीमा कार्यरत प्रत्येक कर्मचारीले खाईपाई आएको मासिक तलबबाट १० प्रतिशत रकम कट्टा गरी सो रकम बराबरले हुन आउने	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>रकम थप गरी जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यो बर्ष अवकाश कोषमा रु १६०००००। जम्मा गरेको देखियो ।</td><td></td></tr>
<tr><td>२३</td><td></td><td></td><td>

सुरिक्षत नागरिक आवास कार्यक्रम

नेपाल सरकारको २०७५।८।१६ को निर्णयानुसार सुरक्षित नागरिक आवास कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७५(पहिलो संशोधन २०७७।१।८) लागू गरेको छ । कार्यविधि अनुसार सुरक्षित र वातावरणमैत्री आवासको अधिकारको सम्मान, संरक्षण तथा परिपूर्ति गर्न गरिबीको रेखामुनी रहेका, प्रकोपका कारण घरवार विहीन भएका घर परिवारहरुले सुरक्षित आवास निर्माण आफैले गर्न चाहेमा जस्तापाता र सहुलियत दरको काठ लगायतका सामग्री खरिदको लागि र गरिबीको रेखामुनी रहेका, पराल वा खरको छाना भएका घर परिवारलाई जस्तापाताको छानामुनि ल्याउने गरी सुरक्षित नागरिक आवास निर्माणको लागि लक्षित वर्गको पहिचान र छनौटका आधारमा आवास व्यबस्था गर्ने कार्यक्रम रहेको छ ।

सो बमोजिम बार्षिक बजेट रु.१,०३,०००००। व्यबस्था भएकोमा रु.९८,८५,२८०। निकासा तथा खर्च भएको देखिन्छ। उक्त कार्यविधिको बुँदा नं.५ मा अनुदान सम्झौता र वित्तीय प्रवन्धको व्यबस्था एवं कार्यविधिको बुँदा नं.५(७) मा पहिलो किस्ता वापत सम्झौता भएपछि ६० प्रतिशत रकम उपलव्ध गराउने र बुँदा नं.५(८) मा पहिलो किस्ताको रकमबाट जस्तापाता र काठ लगायतको सामग्री खरिद गरी निर्माण कार्य सम्पन्न भएको स्थानीय तहको सिफारिश र प्राविधिक प्रतिवेदन प्राप्त भएपछि दोश्रो तथा अन्तिम किस्ता वापत ४० प्रतिशत उपलव्ध गराउने व्यबस्था छ ।

यस आयोजनाले स्थानीय निकायबाट आवेदन फाराम भरी कार्यालयले सर्भे गरी प्रतिवेदन पेश गरेको आधारमा तपशील बमोजिमको जिल्लामा आवास व्यबस्था कार्यक्रम संचालन गरी प्रथम किस्ता वापत रु.५३२३०४०। र दोश्रो किस्ता वापत रु.३९६२२४०। समेत जम्मा रु.९२८५२८०। बजेट खर्च गरेको छ । लाभान्वित जनसंख्या २०६ मध्ये यसबर्ष ८०.५८ प्रतिशत १६६ जना मात्र लाभान्वित भएका छन् । बाँकी ४० जना हुने प्रकृयामा रही ६० प्रतिशत रकम प्राप्त गरेको छ । कार्यक्रमको लगानी रकम लक्षित वर्गको हितमा प्रयोग भए नभएको अनुगमन गरी सुनिश्चित गरिनु पर्दछ ।

<table>
<tr><td>वडा</td><td>भुक्तानी पाउने संख्या</td><td>आवास संख्या</td><td>प्रथम किस्ता</td><td>दोस्रो किस्ता</td><td>जम्मा</td><td>कैफियत</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

नं						
१	२०	२०	५१६८००	४८३२००	१००००००	उक्त रकम भुक्तानी गर्दा रु १०७७००० रकम अपुग भएको छ
२	१२	१२	३१००८०	२८९९२०	६०००००	
३	१५	१५	३८७६००	३६२४००	७५००००	
४	१५	१५	३८७६००	०	३८७६००	
५	१५	१५	३८७६००	३१४०८०	७०१६८०	
६	१५	१५	३८७६००	०	३८७६००	
७	१०	१०	२५८४००	०	२५८४००	
८	१५	१५	३८७६००	३६२४००	७५००००	
९	१०	१०	२५८४००	२४१६००	५०००००	
१०	१२	१२	३१००८०	२८९९२०	६०००००	
११	९	९	२३२५६०	२१७४४०	४५००००	
१२	२०	२०	५१६८००	४८३२००	१००००००	
१३	२१	२१	५४२६४०	५०७३६०	१०५००००	
१४	१७	१७	४३९२८०	४१०७२०	८५००००	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			| | जम्मा | २०६ | ५३२३०४० | ३९६२२४० | ९२८५२८० | |	
२४			**बार्षिक खरिद योजना/गुरुयोजना** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ ले सार्वजनिक निकायले तोकेको सीमाभन्दा बढी रकमको खरिद गर्दा तोकिए बमोजिमको खरिद गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्ने ब्यवस्था छ । यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ ले वार्षिक १० करोडभन्दा बढीको खरिद गर्दा गुरुयोजना तयार गर्नुपर्ने नियम ८ ले बार्षिक १० लाखभन्दा बढीको खरिद गर्दा वार्षिक खारिद योजना बनाउनुपर्ने ब्यवस्था छ । यस पालिकाले विभिन्न शीर्षक अन्तर्गत वार्षिक रु.रु.२०१६३३९०५। पूँजीगत खर्च/खरिद निर्माण कार्य गरेको छ । तर पालिकाले आफ्नो खरिद नियमावली नबनाएको अवस्थामा उक्त ऐन, नियम बमोजिम बार्षिक खरिद योजना र गुरुयोजना नबनाई खरिद कार्य गरेको देखियो । अतः पालिकाले उक्त नियमावली बमोजिम खरिद योजना/गुरुयोजना बनाई व्यवस्थित र प्रभावकारी हुने गरी खरिद कार्य गर्नुपर्दछ ।	
२५			**योजना छनौट र कार्यान्वयन** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ बमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितामूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त हुने प्रगतिका योजना छनौट गरी प्राथामिकीकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सभाबाट स्वीकृत बार्षिक नगर विकास योजना २०७८÷७९ को अध्ययन गर्दा पालिकाले स्वीकृत गरी सञ्चालन गरेको अधिकांश योजना न्यून बजेट भएका र लागत प्रभावी हुने किसिमले संचालन गरेको पाइएन । पालिकाले यस वर्ष रु.१ लाखसम्मको ६४ एकलाख देखि २ लाखसम्मको ५५, दुईलाख देखि ५ लाखसम्मको ४०, पाँच लाखदेखि १० लाखसम्मको १०, दशलाख भन्दा बढीको १८ समेत जम्मा १८७ वटा योजना संचालन गरेकोमा रु.१ लाख भन्दा मुनिका मात्र ६४ वटा योजनाहरु रहेका छन् । त्यसैले साना रकमका धैरै योजनाहरु संचालन गर्दा कार्यालयको जनशक्ति वर्षैभरि योजना व्यवस्थापनमा खटिनुपर्ने, संचालित योजनाबाट चालु प्रकृत्तिका कार्यमा बढी खर्च भई लागत प्रभावी नहुने तथा निर्माण कार्यको गुणस्तरमा समेत नकारात्मक असरपर्ने अवस्थातर्फ ध्यान दिनु पर्दछ ।	
२६	३०७	२०७९-३-२५	बिलभरपाई पेश नभएको	१,०९२,२२३.३

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			आर्थिक कार्यविधि तथा बित्तीय उत्तरदायित्व नियमावलि २०७७ को नियम ३९ अनुसार खर्च गर्दा विल भरपाइ सहित जाँच गरी ठिक दुरुस्त देखिएमा भुक्तानि दिनुपर्ने व्यवस्था छ ।कार्यालयले भैसीपालन सानाकिसान व्यवसायिक कृषि उत्पादन पकेट छेत्रका ३७४ जना किसानलाइ रु १०९२२२३/३५ को दुध संकलन भाँडा क्यान विरतण गरेकोमा वितरणको भरपाइ पेस नभएकोले बिल भरपाइ पेस गर्नुपर्ने अन्यथा असुल गरी राजश्व दाखिला गर्नुपर्ने रु	५
२७			**वित्तीय समानीकरण अनुदानबाट तलब भत्ता भुक्तानी** अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ९ ले स्थानीय तहलाई स्वीकृत दरबन्दी भित्रका शिक्षकको तलब भत्ता बापत सशर्त अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था छ ।नगरपालिकाले स्वीकृत दरबन्दीभित्र नपरेका १३ विद्यालय तथा १७ शिक्षकलाई जम्मा रु ३८६९१६०। वित्तीय समानीकरण अनुदानबाट तलब भत्ता भुक्तानी गरेको पाईयो। विद्यालयको आन्तरिक श्रोतवाट नीजि शिक्षकको पारीश्रमिक भुक्तानी हुने गरी नियुक्त गरी नगरपालिकको निजी शिक्षक विद्यालय लाई नियमित नदेखिएको रु ।	३,८६९,१६०
२८			**बढी निकासा** मंगला ने रा मावि वलिगाउँ राहत शिक्षक श्री जनककुमारा बटाला को मसिक तलब रु३९९९० दरले रु९२४७६। निकासा दिइएकोमा निजको नियुक्ति मिति ०७८।०४।२३ मा भएको देखिएकोले निजले पाउने रु ९०६४४ देखिएकोले रु१८३२ बढी निकासा भएको छ। उक्त रकम बिद्यालबाट असुल गरी दाखिला गर्नुपर्ने रु	१,८३२
२९		२०७९-५-२९	**बढी निकासा** मंगला ने रा मावि वलिगाउँ का स.अ श्री करुणाकर बट्टमिति २०७८।०५।०१ देखि सरुवा भई रमाना लिइ बैतडी जिल्लमा गएको देखिएकोले प्रथम चौमासिक निकासा गर्दा चाडपर्व खर्च रु३१२०७ नदिनुपर्ने निकासा गएको देखिएकोले उक्त बिद्यालयवाट असुल गरी दाखिला गर्नुपर्ने रु	३१,२०७

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
३०		२०७९-५-२९	**सेनेटरी प्याड** भौ नं ३१५ मिति २०७९।०३।२५ नगरपालिका भित्रका ३०३४ जना छात्राहरुको लागि सेनेटरी प्याड खरीद गर्न लागत अनुमान रु २१९७३४५ रहेकोमा ६ वटा व्यवसायीले इबिडिङ गरेकोमा सबैभन्नदा कम वोलकवोल गर्ने हिमालय हेडिसिन कन्सर्नबाट भ्याट बाहेक ३६६२२ परीमाणको लागि २४.७दरले जम्मा रु १०२४२२५।७८ भ्याट सहित खरिद गरेको छ ।तोकिएको स्पेसिफिकेशन अनुसार ठीक भए नभएको बिज्ञबाट जाँच नभएको कार्यालयका महिला शाखा र स्वास्थ्य शाखाबाट जाँच भएको देखिन्छ । बिद्यालयहरु १४ लाई २८४७२ थान बितरण गरी ८१९० थान मौज्दात देखाएको छ । तोकिएको बिद्यालयहरुमा सेनेटरी प्याडको वितरण गरी सदुपयोग हुनुपर्दछ ।	
३१	306	२०७९-३-२५	**बढी भुक्तानी** आर्थिक कार्यविधि तथा बित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को नियम ३९ अनुसार खर्च गर्दा विल भरपाई सहित जाँच गरी ठीक दुरुस्त देखिएमा भुक्तानी दिनुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले देहायका भुक्तानीमा विल भरपाई भन्दा वढी भुक्तानी गरेको देखिएकोले विल भरपाई पेस गर्ने अन्यथा असुल गरी राजश्व दाखिला गर्नुपर्ने रु	१२७,९२७

भौ नं र मिति	विवरण	बिल भरपाई	भुक्तानी	बढी भुक्तानी
८८३/२०७९/३/१७	न्यायिक समिति मेलमिलाप केन्द्र व्यवस्थापन खर्च वापत खरिदार श्री नरेश बहादुर कठायतलाई भुक्तानी	८३९६४	१०३३८०	१९४१६
३०६।०७९।३।२५	राष्ट्रपति रनिङ शील्ड प्रतियोगिता कार्यक्रम संचालन गर्ने शिक्षा संयोजक श्री जगत बहादुर रावललाई रु १०००००। भुक्तानी गरेकोमा ३० वटा ट्र्याकसुट रु ३०००। का दरले रु ९००००। र मोजा ३० जोर रु २००। का दरले रु ६०००। भ्याट समेत भुक्तानी बुझ्गेको भरपाई	०	१०००००	१०००००

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td></td><td>नभएको</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>३/२०७८/८/१२</td><td>विषयगत समिति कृषिबाट भेट सेवाबाट खरिद औषधिजन्य सामग्री खरिद गर्दा</td><td>२२४८६२</td><td>२३३३७३</td><td>८५११</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td>३०८८२६</td><td>४३६७५३</td><td>१२७९२७</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>३२</td><td></td><td></td><td>
फर्छ्यौट हुन बांकी

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को नियम ५० मा पेश्की दिने र फर्छ्यौट गर्नुपर्ने रहेको छ । कार्यालयले देहाय अनुसाको पेश्की विवरण पेश गरेकोले जम्मा पेश्की रु ५८७०६०८।०५ सो मध्ये म्याद ननाघेको रु १२६१८४६।४० र म्याद नाघेको रु ४६०८७६१।६५ देखिएकोले म्याद नाघेको र ननाघेको पेश्की असुल फर्छ्यौट गर्नुपर्ने रु
<table>
<tr><th rowspan="2">पेश्की लिएको मिति</th><th rowspan="2">गो. भौ. न.</th><th rowspan="2">पेश्की लिने ब्यक्ति, फर्म वा कम्पनीको नाम</th><th colspan="2">चालु आ. व.</th><th rowspan="2">जम्मा</th></tr>
<tr><th>म्याद ननाघेको</th><th>म्याद नाघेको</th></tr>
<tr><td>२०७८/१०/०४</td><td>३८४</td><td>नरेश बहादुर कठायत</td><td>१३७,६४३.४०</td><td>०</td><td>१३७,६४३.४०</td></tr>
<tr><td>२०७९/०३/२५</td><td>३१२</td><td>बिष्णु प्रसाद जैसी</td><td>०</td><td>४००,०००.००</td><td>४००,०००.००</td></tr>
<tr><td>२०७८/१०/१७</td><td>३</td><td>नन्दामाता निर्माण सेवा</td><td>२७९,०००.००</td><td>०</td><td>२७९,०००.००</td></tr>
<tr><td>२०७९/०२/१९</td><td>२७७</td><td>नन्दामाता निर्माण सेवा</td><td>१००,०००.००</td><td>०</td><td>१००,०००.००</td></tr>
</table>
</td><td>४,६०८,७६१.६५</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

२०७९/०३/२५	१८	आर के निर्माण सेवा	०	१,२५०,०००.००	१,२५०,०००.००
२०७८/०६/२०	१०	अछाम जिल्ला खेलकुद विकास समिति	५०,०००.००	०	५०,०००.००
२०७८/०८/२९	६	अपाङ्ग बाल अस्पताल तथा पुनस्थार्पना केन्द्र	२००,०००.००	०	२००,०००.००
२०७८/१२/३०	१५३	ठाँटीखाँद आलु पकेट संचालक समिति	२४०,०००.००	०	२४०,०००.००
२०७९/०१/१९	६४३	त्रिनेत्र मल्टिमिडिया	१२०,०००.००	०	१२०,०००.००
२०७९/०३/२५	३२	डम्पिङ साईड सडक स्तरोन्नति उ.स.	०	१,७००,०००.००	१,७००,०००.००
२०७९/०३/२५	३६	धैडेनि सिंचाई कुलो निर्माण उ.स.	०	५०७,२२१.००	५०७,२२१.००
२०७९/०३/२५	१६	अन्नपूर्णा माध्यमिक विद्यालय कालागाउँ	०	४९१,५४०.००	४९१,५४०.००
२०७८/०६/१८	६४	कृष्ण प्रसाद ढुंगाना	३०,०००.००	०	३०,०००.००
२०७८/०७/१६	१३४	नरेश बहादुर कठायत	२०३	०	२०३
२०७८/०८/०७	१६०	उर्मिला जि.सि	५०,०००.००	०	५०,०००.००

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>२०७८/०८/२१</td><td>२१३</td><td>जितमान बोहरा</td><td>५,०००.००</td><td>०</td><td>५,०००.००</td></tr>
<tr><td>२०७८/११/३०</td><td>५४२</td><td>राजेश भाट</td><td>१०,०००.००</td><td>०</td><td>१०,०००.००</td></tr>
<tr><td>२०७८/१२/१०</td><td>१३६</td><td>तर्क बहादुर भुल</td><td>४०,०००.००</td><td>०</td><td>४०,०००.००</td></tr>
<tr><td>२०७९/०३/१४</td><td>५३</td><td>तपेन्द्र बहादुर स्वाँर</td><td>०</td><td>२६०,०००.००</td><td>२६०,०००.००</td></tr>
<tr><td colspan="3">जम्मा</td><td>१२६१८४६.४</td><td>४६०८७६१.६५</td><td>५८७०६०८.०५</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>३३</td><td></td><td></td><td>
कार्यसम्पन्न पेश नभएको

सार्वजनिक खरीद नियमावलि २०६४ को नियम १२० मा निर्माण व्यवसायिले ठेक्का सम्झौता अनुसारको काम सम्पन्न गरेपछि प्राबिधिक मुल्याङकन गरी कार्य स्विकार /कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन पेस गरेपछि भुक्तानि दिनुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले देहायको योजनाको भुक्तानिमा रु ४२८७८०४ कार्यसम्पन्न पेस भएको देखिएन ।

<table>
<tr><th>भौ नं र मिति</th><th>उपभोक्ता समिति</th><th>सम्झौता रकम</th><th>उपभोक्ताको योगदान</th><th>कार्यालयको अनुदान</th><th>हाल सम्मको भुक्तानि रकम</th></tr>
<tr><td>३२।०७९।०३। २५</td><td>ठुलसैन-डम्पिङ जाने वाटो निर्माण</td><td>६००१६८७</td><td>१२०१६८७</td><td>४८०००००</td><td></td></tr>
<tr><td>३२।०७९।०३। २५</td><td>धैडेनि सिंचाइ योजना म.न.पा १४</td><td>५६५६४०४</td><td>८४७०५८</td><td>४८०००००</td><td>४२८७८०४</td></tr>
</table>
</td><td>४,२८७,८०४</td></tr>
<tr><td>३४</td><td></td><td></td><td>बैठक भत्ता</td><td>२९,४१०</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			सुदूर पश्चिम प्रदेश स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुविधा सम्वन्धी ऐन, २०७५ (पहिलो संशोधन समेत) को दफा ३ अनुसार स्थानीय तहका पदाधिकारी र सदस्यले आफू निर्वाचित भई पद तथा गोपनियताको शपथ लिई पदभार ग्रहण गरेको दिन देखि लागू हुने गरी तोकिए बमोजिम मासिक सुविधा उपलब्ध गराउने व्यवस्था छ । तर पालिकाले पदाधिकारी सुविधा सम्बन्धी कानूले तोके भन्दा बढी दिनको सभा, कार्यपालिका, वडा लगायतको बैठक भत्ता वापत रु.१०००। र ऐनमा तोकिएको दर भन्दा बढी दरमा रु.१५००। गरी गरी रु.५००। बढी भुक्तानी रकम असूल हुनुपर्ने रु.२९४१०। गरी स्थानीय संचितकोष दाखिला गर्नुपर्ने देखिएको रु.	

भौ नं मिति	पदाधिकारी कर्मचारी संख्या	संख्या	पाउने	भुक्तानी	करकट्टा गरेको	असुल हुनुपर्ने
९।२०७८।११।२९	नगर प्रमुख समेत १३ जना	२ दिन	२६०००	३९०००	३९००	२२१००
२०।२०७८।६।७	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समेत ७ जना	बैठक संख्या ३ देखि १० सम्म	४३०००	५१६००	१२९०	७३१०
		जम्मा	६९०००	९०६००	५१९०	२९४१०

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
३५			**पदाधिकारी सुविधा** नेपालको संविधानको धारा २२७ मा गाँउ सभा तथा नगरसभाका सदस्यले पाउने सुविधाका सम्बन्धमा प्रदेश कानूनबमोजिम हुने ब्यवस्था अनुसार सुदूर पश्चिम प्रदेश संसदले स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ जारी गरेको छ । उक्त ऐनमा भएको ब्यवस्था अनुसार पालिकाबाट देहाय बमोजिम रु.१८५१९५००। सुविधा वापत भुक्तानी भएको छ ।	

सि.	विवरण	प्रमुख	उपप्रमुख	वडाअध्यक्ष	कार्यपालिका	सभाका	जम्मा

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

नं				१४ जना	सदस्य 8 जना	सदस्य ४९ जना	
१	बैठक भत्ता	24000	24000	672000	192000	1274000	2186000
२	यातायात खर्च		0		96000	49000	145000
३	टेलिफोन,मोबाइल	84000	72000	672000	336000	1470000	2634000
४	पुस्तक,पत्रीका, ईन्टरनेट	78000	60000	672000	336000	1176000	2322000
५	समन्वय तथा सहजीकरण	120000	108000	1092000	576000	2352000	4248000
६	अतिथि सत्कार	132000	120000	1344000			1596000
७	खानेपानी/बिजुली/ सरसफाई	48000	42000	42000	240000	588000	960000
८	चाडपर्व खर्च	27500	25000	3024000	960000	392000	4428500
	जम्मा	513500	451000	7518000	2736000	7301000	18519500

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
३६			**सशर्त रकम फिर्ता** संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको प.स. ०७४।७५ च.नं.१०६४ मिति २०७५।०३।०३ को सशर्त अनुदान रकम	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>फिर्ता सम्वन्धी विषयको पत्र अनुसार विभिन्न तीन किस्तामा स्थानीय तहमा हस्तान्तरण भएको र सशर्त अनुदानमा मुख्यतया शिक्षा, स्वास्थ्य र कृषि पशु पंक्षी मन्त्रालय लगायतवाट प्राप्त भएको रकम २०७७ आषाढ मसान्तसम्म खर्च हुन नसकेको रकम संघीय सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा सशर्त नेपाल सरकार सशर्त, समपूरक र विशेष अनुदानको रकम र प्रदेश सरकारको सशर्त तथा समपूरक अनुदानको रकम रु.३३,९४,२९,४६०। निकासा भई रु ३०७५२८७९३।४४ खर्च भई बाँकी रु ३१९००६६६।५६ फिर्ता गर्नुपर्नेमा सोही रकम फिर्ता गरेको पाइयो ।

<table>
<tr><th>अनुदान प्रदान गर्ने निकाय</th><th>अनुदानको प्रकार</th><th>प्राप्त रकम</th><th>खर्च</th><th>बाँकी</th></tr>
<tr><td>नेपाल सरकार</td><td>सशर्त</td><td>३२०९५५४६०.</td><td>२९५७९१७७७.२२</td><td>२५१६३६८२.७८</td></tr>
<tr><td>नेपाल सरकार</td><td>समपूरक</td><td>०.</td><td>०.</td><td>०.</td></tr>
<tr><td>नेपाल सरकार</td><td>विशेष</td><td>०.</td><td>०.</td><td>०.</td></tr>
<tr><td>प्रदेश सरकार</td><td>सशर्त</td><td>२००६०००.</td><td>२००२७२७.५</td><td>३२७२.५</td></tr>
<tr><td>प्रदेश सरकार</td><td>समपूरक</td><td>११४६८०००.</td><td>४८३५९१०.९२</td><td>६६३२०८९.०८</td></tr>
<tr><td>प्रदेश सरकार</td><td>विशेष</td><td>५००००००.</td><td>४८९८३७७.८</td><td>१०१६२२.२</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td>३३९४२९४६०.</td><td>३०७५२८७९३.४४</td><td>३१९००६६६.५६</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>३७</td><td></td><td></td><td>राजश्व दाखिला

आर्थिक कार्यबिधि नियमावली २०६४ को नियम ९ (६) बमोजिम जिम्मेवार व्यक्तिले आफ्नो जिम्मामा आएको सरकारी नगद सोही दिन दाखिला गरी स्रेस्ता खडा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । साथै सोही ऐन अनुसार तोकिएको समयमा राजश्व रकम दाखिला</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			नगरेमा सम्वन्धित तालुक कार्यालयले १० दिन सम्म ढिला गरेको भए १० प्रतिशत, १५ दिन सम्म ढिला गरेको भए १५ प्रतिशत जरिवाना गरी सो समेत दाखिला गर्न लगाउने र १५ दिन भन्दा ढिलो गरेको भए २५ प्रतिशत जरिवाना गरी नगद दाखिला गर्न लगाई कसूरको मात्रा अनुसार प्रचलित कानून बमोजिम बिभागीय कारवाही समेत गर्न गराउन सक्ने व्यवस्था छ । कार्यालय र अन्तर्गतका १४ वडाबाट पालिकामा प्राप्त गरेको राजश्व रकम रु १०५०८८५७।८६ उठाइएको पाइयो । तसर्थ सो ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार तोकिएको अवधि भित्र दाखिला गरेको छैन । यसरी ढिला हुने गरी राजश्व रकम बैक दाखिला भएको अवधिको कार्यालयले छानविन गरी, जरिवाना रकम असुल गर्नुपर्ने देखिन्छ । कार्यालयले सम्पूर्ण वडा कार्यालयहरुले प्राप्त गरेको आन्तरिक राजश्व रकम र बैकमा दाखिला गरेको विवरणमा कार्यालयले विशेष ध्यान दिनुपर्दछ ।	
३८			**प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम** स्थानीय तहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारी प्रत्याभूत गराउन एवम् सामूदायिक पूर्वाधारहरुको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले स्थानीयतहभित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ । प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम संचालन निर्देशिका, २०७५ को दफा २(१) बमोजिम नगरपालिकाले बेरोजगारको तथ्याङ्क अद्यावधिक गरेर, सुचीमा समावेश भएकाहरुलाई प्राथमिकिकरण गरी प्राथमिकता क्रम अनुसार, कामका लागि रोजगार कार्यक्रममा संलग्न गराई रोजगारी दिनुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा, अत्याधिक संख्यामा योजना छनौट भएको, पूर्वाधार एवम् अन्य विकास निर्माणका लागि अधिकाँश योजना छनौट नभई, अनुत्पादनमुलक कार्य गराउने गरी योजना छनौट भएका छन् । साथै श्रमिकको संख्या पनि अत्याधिक रहेकोले कार्यक्रमको उद्देश्य अनुरुप लक्ष्य हाँसिल गर्ने गरी कार्यान्वयन भएको पाइएन । यस कार्यक्रम अन्तर्गत स्थानीय तहभित्रका वडाहरुमा सडक नाला, मोटर बाटो, इनार, प्रतिक्षालय निर्माण कार्य लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गरी यस वर्ष २५८ जनालाई रोजगारी उपलव्ध गराई रु.१४७१८११६। खर्च गरेको छ । लक्षित वर्गलाई ८६ दिनदेखि १०० दिनसम्म रोजगारी उपलब्ध गराई श्रमिक ज्याला, प्रशासनिक र कार्यक्रम खर्च समेत खर्च लेखेका छन् । उक्त खर्चवाट लक्षित वर्गमा अल्पकालीन रोजगारी सृजना भए तापनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी सृर्जना भएको देखिंदैन ।	
३९			**बजेट सीमा निर्धारण समिति**	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६(१) बमोजिम पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय, राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने रकम, अनुदान, ऋण र अन्य आयको प्रक्षेपण तथा सोको सन्तुलित वितरणको खाका र बजेट सीमा निर्धारण गर्न ७ सदस्यीय स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति गठनको व्यवस्था छ । उक्त समितिले आयको प्रक्षेपण, साधनको सन्तुलित वितरणको खाका, बजेटको कूल सीमा, बजेटको क्षेत्रगत सीमा निर्धारण, बजेट तथा कार्यक्रमको प्रथमिकीकरण, विषय क्षेत्रगत बजेट तर्जुमा मार्गदर्शन तय गर्नुपर्ने जस्ता कार्यहरु फाल्गुन महिनाभित्र सम्पन्न गरी सक्नुपर्ने र बजेट प्रक्षेपण गर्दा बजेट वर्षपछिको थप दुई वर्षको समेत प्रक्षेपण तयार गर्नुका साथै तयार भएको आगामी आर्थिक वर्षको बजेट सीमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले चैत्र १५ गतेभित्र पालिकाका विषयगत शाखा तथा वडा समितिलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने कानुनी व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले समितिको गठन गरेको छैन । ऐनमा व्यवस्था भएअनुसार बजेट सीमा लगायत क्षेत्रगत विषय समेटी बजेट प्रक्षेपण सम्बन्धी नियम तथा कार्यविधि तर्जुमा एवं सोको पालनामा सम्बन्धित पदाधिकारीको ध्यान जानुपर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>४०</td><td></td><td></td><td>अनुगमन तथा सम्परीक्षण

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ को दफा ८४ मा बेरुजू फर्छ्यौट गर्ने व्यवस्था रहेको छ ।सोही ऐनको दफा ८४(२)(घ) मा बेरुजू फर्छ्यौट गर्ने गराउने काम कर्तव्य प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हुने व्यवस्था छ। यो वर्षको लेखापरीक्षणको क्रममा सम्परीक्षण भई गत बर्षसम्मको बाँकी बेरुजु निम्नानुसार रहेको छ । (रु.हजारमा)

<table><tr><th>गत वर्षसम्मको बाँकी बेरुजू (A)</th><th>यो वर्ष सम्परीक्षण गरिएको बेरुजू(B)</th><th>गत बर्षसम्मको बाँकी बेरुजू (C=A-B)</th></tr><tr><td>९०९१९</td><td>२१९५६</td><td>६८९६३</td></tr></table>
यस वर्ष फछ्र्यौट भएको वेरुजुको स्थिति निम्नानुसार रहेको छ ।(रु.हजारमा)</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

सि.नं.	आ.व.	वेरुजु दफा नं.	वेरुजुको संक्षिप्त व्यहोरा	फछ्यौंटको आधार				सम्परीक्षण
				असुली	प्रमाण	नियमित	पेश्की	
१	२०७८/७८	४०	आवश्यक प्रमाण पेश		५४०	०	०	५४०
२	२०७८/७८	२४.२	आवश्यक प्रमाण पेश	०	५३२३	०	०	५३२३
३	२०७८/७८	२४.१	आवश्यक प्रमाण पेश		१०३००	०	०	१०३००
४	२०७८/७८	१०	असुली भई	३००५	०	०	०	३००५
५	०७७/७८	१२	असुली भई	१३८	०	०	०	१३८
६	२०७६/७७	४५	कार्य सम्पन्न पेश	०	१५००	०	०	१५००
७	२०७५/७६	८२	असुली भई	७०४	०	०	०	७०४
८	२०७५/७६	५७	असुली भई	९४	०	०	०	९४
९	२०७५/	१९.२०	आवश्यक प्रमाण पेश	९१	०	०	०	९१

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

	७६								
१०	२०७५/७६	८१	पेश्की फर्छ्यौट भई	०	०	०	१००	१००
११	२०७६/७७	५२.२	असुली भई	११५	०	०	०	११५
१२	२०७६/७७	४७.१	असुली भई	४६	०	०	०	४६
	जम्मा			४१९३	१७६६३	०	१००	२१९५६